

עת"א 65546/05/21 - אייל ברכה (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר- מחלקת האסיר

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עת"א 65546-05-21 ברכה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' השופט אהרון משניות
העותר	אייל ברכה (אסיר) באמצעות ב"כ עו"ד סימה כוכב
נגד	
המשיבים	שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר באמצעות ב"כ עו"ד ניר אשכנזי

פסק דין

העתירה והתגובה לה

- ענינה של עתירה זו בבקשת העותר לשוב ולהשתלב בסבב חופשות, והעתירה הוגשה לאחר שהמשיב דחה את בקשתו של העותר לצאת לחופשה. לפי הנטען בסעיף 9 לעתירה, העותר הגיש את הבקשה, לאחר שהומלץ ע"י כלל הגורמים בבית הסוהר וכן ע"י גורמי המודיעין בבית הסוהר, אולם נענתה בשלילה בעקבות התנגדות משטרת ישראל, כעולה מסעיף 10 לעתירה.
- בדין הראשון שנערך בעתירה ביום 30.6.21 עדכן ב"כ המשיב כי התקבלה עמדה עדכנית של משטרת ישראל, אשר הסירה את התנגדותה למתן חופשה לעותר. בהחלטת באותו דיון הוריתי למשיב לסיים את טיפולו בבקשת החופשה של העותר בתוך ימים אחדים, עד יום 4.7.21, בכדי למצות הליך מנהלי עדכני, לאחר השינוי בעמדת המשטרה, וקבעתי מועד להמשך דיון בעתירה ליום 7.7.21, ככל שהעותר לא יבוא על סיפוקו בהליך המנהלי.
- ביום 5.7.21 הגיש ב"כ המשיב בקשה למחיקת העתירה על הסף, בה ציין כי בעקבות השינוי בעמדת משטרת ישראל, עניינו של העותר נבחן שוב במסגרת הוועדה למאסרים ממושכים, ועמדת גורמי הטיפול היא כי העותר זקוק לטיפול אינטנסיבי בתחום האלימות, ומאחר וסירב להשתלב בטיפול שהוצע לו, לא ניתן להפחית את מסוכנותו בחופשה, ולכן המשיב עומד על עמדתו כי לא ניתן לאשר לעותר לצאת לחופשה "לעת הזאת", כעולה מסעיף 11 לתגובה.
- בדין שנערך ביום 7.7.21, חזרו ב"כ הצדדים בהרחבה על טיעוניהם, כאשר ב"כ המשיב טען כי העותר סירב להשתתף בהליך טיפולי בתחום האלימות שלדעת גורמי הטיפול הוא זקוק לו, גם כאשר הוצעה לו חלופה שמתאימה לאורח חייו הדתיים, ואילו ב"כ העותר טענה כי בית משפט זה כבר החליט בעבר, בעתירה קודמת שהגיש העותר, כי יש לשלבו בסבב חופשות, גם כאשר גורמי הטיפול לא המליצו על כך, וגם המשטרה התנגדה לכך. לכן, עתה, לאחר שהמשטרה הסירה את התנגדותה, אין הצדקה לכך שהמשיב דוחה פעם אחר פעם את בקשתו של העותר לצאת לחופשה.

רקע מעתירות קודמות

- נראה כי לצורך הכרעה בעתירה, יש לסקור בקצרה את היסטוריית העתירות של העותר בשנתיים האחרונות, בכדי לראות את התמונה הכוללת בעניינו.
- העתירה הנוכחית של העותר דומה מאוד לעתירה שהגיש העותר לפני כשנתיים וחצי, ביום 4.2.19, והסעד שהתבקש באותה עתירה - עת"א 6914-02-19, זהה לסעד שמתבקש עתה בעתירה הנוכחית. בתגובת המשיב לאותה עתירה נטען כי נגד העותר קיים חמ"ל שלילי רב ועדכני, ולכן גורמי המודיעין מתנגדים למתן חופשה לעותר, מפני שקיימת מסוכנות ממנו וכלפיו, שלא ניתן לאיינה בכל דרך שהיא.
- בסיכום חוות הדעת של גורמי הטי"ש שצורפה לתגובה שם,
- מונח לצורך המשך טיפול מעמיק במג"ש דקל...**
- בפסק הדין שניתן בהם דיון בעתירה ביום 8.4.19, ציינת כי העותר השתתף בקבוצות טיפוליות רבות, כי כל בדיקות השתן שנתן בשנים האחרונות היו נקיות, וכי עיון מדויק במידע מודיעיני עדכני מלמד כי המסוכנות מהעותר מוגבלת. בסופו של דבר החלטתי לקבל את העתירה, והוריתי על שילובו של העותר באופן מדורג בסבב חופשות, כאשר החופשה הראשונה תינתן לעותר בתוך 45 יום, בתנאים שייקבעו ע"י המשיב.
- העותר אכן יצא לחופשה ראשונה בת 10 שעות, עמד בכל התנאים שנקבעו לו ושב ממנה במועד שנקבע, אולם בקשתו לחופשה נוספת נדחתה ע"י המשיב.
- ביום 25.11.19 הגיש העותר עתירה נוספת - עת"א 57521-11-19, ובה טען כי הוצא בלא הצדקה מהאגף התורני שבו הוא שוהה כמה שנים והועבר לאגף סגור. בדין שנערך באותה עתירה התברר כי העותר החזיק בתא דכורי ויטמן שהוא מקבל מהמפראה במספר גדול מהמותר, ולכן הוא נשפט בדין משמעתי ונדון לאזהרה ו-50 ש"ל קנס.
- בדין שני בעתירה שהתקיים ביום 25.12.19 נמסר כי מפקדת הכלא הורתה להוציאו מהאגף הסגור לאגף פתוח שממנו יוכל להגיע למדרשה, וכי בתוך חודש שבמהלכו תיבחן התנהגותו של העותר, הוא יוכל לשוב לאגף לש"ם שבו היה קודם לכן. בסופו של דבר העותר אכן הושב לאגף לש"ם, אולם הדבר נעשה בהתערבות של המחלקה המשפטית, לאחר שהוגשה עתירה נוספת (עת"א 60442-01-20) שנמחקה לבסוף.
- ביום 8.6.20 הגיש העותר עתירה נוספת - עת"א 18096-06-20, ובה טען כי בקשות שהגיש לחופשה נדחו, למרות החלטת בית המשפט בדבר שילובו בסבב חופשות. בדין שנערך ביום 20.7.20 בפני כב' השופט פרדלנדר, הסכים העותר למחוק את העתירה, מפני שבאותו מועד בוטלו כל חופשות האסירים בגלל נגיף הקורונה.
- ביום 28.6.20 הגיש העותר עתירה נוספת - עת"א 67911-06-20, והפעם לאחר שביקש להשתלב בהליך טיפולי מתאים לצרכיו, ונמסר לו להפתעתו כי עליו להשתלב באגף מג"ש שנועד לטיפול בהתמכרות לסמים, למרות שהעותר טען בעקבותיו כי אינו זקוק לכך. בדין שנערך בפני ביום 2.12.20 העתירה נמחקה לבקשת ב"כ העותר, לאחר שהמשיב קיבל את טענת העותר כי אינו זקוק לטיפול בהתמכרות לסמים.

דיון והכרעה

- ייתכן כב' בפתחו של פרק זה כי פסק הדין שניתן במסגרת עת"א 6914-02-19 ביום 8.4.19, אשר בו הורה בית המשפט על שילובו של העותר באופן מדורג בסבב חופשות, עומד בתוקפו, ומשלא הוגשה בקשת רשות רעורר לבית המשפט העליון - הפך פסק הדין לחלוט, על כל המשתמע מכך.
- מיותר לומר כי העובדה שלפרק זמן ממושך בוטלו כל החופשות לכלל אוכלוסיית האסירים בגלל נגיף הקורונה, לא ביטלה את מה שנקבע בפסק הדין. לכן, בקשת ב"כ המשיב למחוק על הסף את עתירתו הנוכחית של העותר מעוררת תמיהה, מפני שהיא מנוסחת כאילו עסקין בבקשה ראשונה מסוג זה של העותר, ולא היא.
- אמנם בסעיף 10 לתגובה מוזכר שהעותר יצא לחופשה אחת על פי החלטה של בית המשפט בעתירה שהגיש לפני שנתיים, אולם ב"כ המשיב לא דק פורטת בתיאור ההחלטה. זאת, מפני שבית המשפט לא החליט על מתן חופשה של 10 שעות לעותר, אלא פסק כי יש לשלב את העותר בסבב חופשות באופן מדורג, והמשיב פעל כדין על פי שיקול דעתו המקצועי, כאשר החליט שבשלב ראשון ייצא העותר לחופשה של 10 שעות.
- אולם ברור מפסק הדין, שכוונת אינה רק לחופשה חד פעמית של שעות אחדות לעותר, אלא שאותה חופשה ראשונה שאליה יצא העותר, ואשר ממנה שב במועד בלא חריגה מהתנאים שנקבעו לו, היא שלב ראשון, אשר בעקבותיו אמורים לבוא שלבים נוספים של חופשות נוספות שהעותר יוכל לצאת אליהם, תוך הארכת משך החופשות באופן מדורג, כפי שנקבע במפורש בפסק הדין, ובהתאם לנהלי המשיב.
- לכן לא ברור גם מכוח מה נעשתה בדיקה מחודשת של צרכיו הטיפולים של העותר, וגורמי הטיפול אף החליטו שלא להמליץ על מתן חופשה לעותר, כאשר לא חל שינוי לרעה בנסיבותיו של העותר, וכאשר קיים פסק דין חלוט של בית המשפט שמורה על שילובו של העותר בסבב חופשות.
- הדברים אמורים ביתר שאת, כאשר מאז שניתן פסק הדין האמור, חל למעשה שיפור כמעט בכל הפרמטרים הרלוונטיים לעניין אפשרות יציאת העותר לחופשה, שכן בשונה מהמצב שהיה בעת שניתן פסק הדין הקודם, לעת הזאת גם מפקדת הכלא ממליצה על מתן חופשות לעותר, וכך גם גורמי המודיעין, ואף משטרת ישראל שהסירה את התנגדותה להוצאתו של העותר לחופשה.
- גם הטענה כאילו מאז פסק הדין הקודם הורשע העותר בדין משמעתי, אין בה ממש. זאת, מפני שהמעשה שבגינן הועמד העותר לדין משמעתי הינו לכל היותר תקלה טכנית, ואין מדובר בעניין שמתקרב לאיסור פלילי או לפגיעה ממשית בסדר הציבורי או בשלוםם וביטחונם של מי מהאסירים. הדברים באו לידי ביטוי בעתירה שהגיש העותר, אשר נזכרת לעיל בסעיפים 10 ו-11, אשר תוצאתה מדברת בעד עצמה.
- אשר להליך הטיפולי, בחוות הדעת הקודמת של גורמי הטיפול מיום 17.1.19, שהוגשה במסגרת העתירה הקודמת, נכתב כי העותר עבר טיפול מעמיק בתחום האלימות הכללי, בנוסף ל-5 קבוצות ראשוניות של כישורי חיים, וכי ההליך הטיפולי שהוא זקוק לו הוא טיפול מעמיק בתחום ההתמכרויות, ולא נאמר מאומה על הצורך בטיפול נוסף בתחום האלימות. אולם המשיב עצמו חזר בו מהאבחון הטיפולי, כפי שעולה מהעתירה שהגיש העותר בעניין זה, שמכרת לעיל בסעיף 13, אשר לבסוף נמחקה, לאחר שהמשיב קיבל למעשה את טענת העותר, כי הוא אינו נזקק להליך טיפולי של מגילה מסמים.
- יתירה מכך, העותר שוהה כבר 4 שנים ויותר, מאז יום 3.5.17, באגף התורני בכלא דקל, ומשולב בלימודי המדרשה, שיש בהם גם אלמנט שיקומי, עם בדיקות שתן נקיות ובלו בעיות משמעת (למעט העניין של החזקת כמות עודפת של ויטמינים שהעותר צורך באופן יומיומי שמכר לעיל), כפי שעולה גם מחוות הדעת הקודמת של גורמי הטיפול, וגם מחוות הדעת הנוכחית של הגורמים הללו.

סוף דבר

- בנסיבות הללו, אני סבור כי לא הייתה הצדקה להחלטות המשיב לדחות פעם אחר פעם את בקשתו של העותר לצאת לחופשה, וההחלטות הללו אף עומדות בניגוד לפסק הדין שניתן בעתירה קודמת של העותר, אשר בו כאמור לעיל, הורה בית המשפט על שילובו של העותר בסבב חופשות, על כל המשתמע מכך.
- נוכח האמור, אני מקבל את העתירה, וחוזר למעשה על מה שנקבע בפסק הדין שניתן כבר ביום 8.4.19 בעתירה קודמת של העותר - עת"א 6914-02-19, כי יש לשלב את העותר בסבב חופשות באופן מדורג. משמעות הדברים לעת הזאת היא כי על המשיב להמשיך בתהליך היציאה המדורגת של העותר לחופשות, כאשר השלב הראשון של ההליך התבצע כבר, בחופשה הראשונה של 10 שעות, שאליה יצא העותר לפני למעלה משנתיים, ועתה בא המועד, גם אם לאחר עיכוב לא מבוטל, להמשיך בביצוע השלבים הנוספים של התהליך, בהתאם לנהלי שב"ס.
- בנסיבות העניין, אני מורה כי העותר ייצא לחופשה נוספת, ממושכת יותר מהחופשה הראשונה, בתוך 21 יום ממועד מתן פסק דין זה, בכפוף לתנאים שייקבעו ע"י המשיב וע"י משטרת ישראל; מיותר לומר כי המשיב של תהליך סבב החופשות מותנה בהמשך התנהגות נאותה של העותר, כולל הימנעות מבעיות משמעת וחמ"ל שלילי, ובקיום כל התנאים וההגבלות שייקבעו ע"י שב"ס וע"י משטרת ישראל.
- המזכירות תעביר עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ח' אלול תשפ"א, 16 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.